

Силабус
навчальної дисципліни
Актуальні питання історії української літератури
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма	«Філологія. Українська мова та література»
Спеціальність	035.01 Українська мова та література
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Викладач	Ольга НОВИК
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/novyk/
Контактний телефон	0504561505
E-mail викладача:	noviop@gmail.com
Графік консультацій	вівторок, 11.00-12.00, ауд. 56204, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
6 / 180	24	24	132	Екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: українська література, літературознавство.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні питання історії української літератури» на другому (магістерському) рівні вищої освіти є дати студентам цілісне уявлення про основні тенденції розвитку українського письменства у їх взаємозв'язку та взаємозалежності, приділяючи увагу традиціям та новаторству, відповідності загальноєвропейським і світовим тенденціям, викликам доби, простежуючи загальнонаціональну специфіку розвитку української літератури; на прикладі творчої спадщини представників вітчизняного письменства прослідкувати змінність напрямів, жанрів і стилів, зростання естетичного потенціалу української класичної літератури, її змінність і тенденційність у контексті світової культури.

Основним завданням вивчення дисципліни є систематизація, активізація та доповнення набутих студентами знань про провідні напрями, школи сучасного літературознавства, історії української літератури як навчальної дисципліни;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати:**

- 1) школи, течії, напрями українського письменства;
- 2) особливості творчості основних представників української літератури в контексті світової;
- 3) основні проблеми сучасної історії української літератури;
- 4) місце українського письменства в загальноєвропейському літературному процесі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти:**

- 1) висловлювати власний погляд щодо певної теоретичної та історико-літературної проблеми,
- 2) аргументувати власні судження, відстоювати їх у дискусії;
- 3) здійснювати філологічний і порівняльний аналіз художніх текстів і виявляти в них риси певного напрямку;
- 4) з'ясовувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
--	-------------------------------

<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики і літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 9. Здатність до адаптації в новій ситуації.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційних шлях розвитку вітчизняного і світового письменства.</p> <p>СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p>	<p>ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного вдосконалення.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.</p> <p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації чи суперечливих вимог.</p>
---	--

Зміст курсу:

Поняття про літературний процес, його рушійні сили. Проблема періодизації українського літературного процесу: основні підходи. Суб'єктивні і об'єктивні чинники літературного процесу. Суперечності національне / загальнолюдське, традиційне / новаторське як рушійні сили процесу. Літературний та історичний процес, їх взаємозв'язки. Поняття про традицію. Діалектика традицій і новаторства. Типологія мистецьких явищ. Поняття художньої (естетичної) системи. Літературний напрям, школа, течія. Постмодернізм, його місце в системі літературних напрямів, проблема постмодернізму в українській (російській) літературі. Історико-функціональне вивчення літератури. Сучасні моделі побудови історії літератури. Літературний процес як система міжлітературних взаємодій (наслідування, запозичення, епігонство, варіації, цитування, ремінісценції та ін.). Зміст понять «давня література», «нова література», «новітня література». Концепції Дмитра Чижевського, Сергія

Єфремова, Володимира Коряка, Миколи Зерова та ін. Періодизація, створена радянським літературознавством. Сучасна періодизація українського літературного процесу.

Проблема теорії і класифікації літературно-критичних жанрів. В'ячеслав Брюховецький, Роман Гром'як, Мойсей Зельдович, Григорій Клочек та ін. як дослідники проблем теорії літературної критики. Класифікація жанрів за Юрієм Бурляєм Деталізація жанру рецензії. Система жанрів як відображення особливостей соціального і культурного стану суспільства, статусу і ролі критики у ньому. Функціонування критики. Жанрова система літературної критики за М.Зельдовичем. Проблема «створення» критиками жанру власного виступу. Наукові школи БДПУ.

Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII–XV ст.): витоки, жанри, дослідження. Основні проблеми дослідження української літератури пізнього Середньовіччя. Періодизація літературного процесу другої половини XIII–XV ст.: література другої половини XIII – середини XIV ст.; література другої половини XIV–XV ст. Тенденції розвитку української літератури пізнього Середньовіччя. Галицько-Волинський літопис як втілення літературних традицій Київської Русі.

Жанрова диференціація полемічної прози доби Бароко. Український полемічний памфлет кінця XVI – початку XVII ст.: проблема жанрової моделі та функціонування. Тематична обмеженість барокового мистецтва і жанрове розмаїття української літератури кінця XVI – початку XVII ст. Відсутність ґрунтовних жанрологічних досліджень полемічної прози доби Бароко. Проблема теоретичного та історико-літературного осмислення українського полемічного памфлету кінця XIV – початку XVII ст. **Бароковий дискурс української поезії XVII ст. Орієнтації і пріоритети літератури низового бароко.** Бароковий дискурс української поезії XVII ст. як визначний соціокультурний феномен і зразок загальноєвропейської естетики з виразним виявом творчо-індивідуальних ознак національно свідомої особистості.

«Козацьке бароко»: історія становлення, жанри, дослідження. Суттєві зміни в історичній прозі XVII ст. Історія як засіб проникнення до Провидіння, пізніших стосунків між Творцем і людиною. **Еволюція візуальної поезії в українській літературі доби Бароко.** Естетична програма барокової культури, прагнення до формальної вишуканості, синкретизму, емблематичності, декоративності, дотепності створили культурний контекст. Різновиди емблематичної поезії: символи, емблеми, геральдичні вірші, ієрогліфи, епітафії, вірші на портрет. Відмінність між курйозною та емблематичною поезією: словесний та смисловий концепти. **Рококо в українській літературі: європейський контекст і національна своєрідність.** Рококо як протиставлення світу чуттєвих розваг і насолод класицистичному дидактизмові; як формування своєрідної «альтернативної» моделі художнього узагальнення дійсності

Вияви класицизму і сентименталізму в українській літературі кінця XVIII –початку XIX ст. Зміст поняття «класицизм». Крайній раціоналізм як основа класицизму. Зміст поняття «сентименталізм». Основні ознаки сентименталізму: загострена почуттєвість; поетизація смерті; схильність до меланхолійності; соціальні мотиви; спроби заглиблення в людську психологію.

Барокові традиції в літературі українського романтизму. Жанрова специфіка української романтичної лірики. *Проекції бароко в романтизмі: теорія та історія питання.* Феномен літературної традиції в історії культури. Традицієтворча роль барокової літератури. Наукові студії над творчістю українських письменників-романтиків у її зв'язках із літературою часів бароко. *Барокові мотиви та образи в літературі українського романтизму.* *Барокові традиції в структурі романтичного тексту.* Побутування барокових жанрів у романтичному письменстві. Течії світового романтизму: народно-фольклорна, історико-поетична (вальтерскоттівська) та байронічна.

Творчість Івана Котляревського у візії сучасного літературознавства. Позитивні оцінки ранньої романтичної рецепції творчості Івана Котляревського (Микола Костомаров, Ізмаїл Срезневський). Рецепція творчості Івана Котляревського поза межами Радянської України. Продовження Дмитром Чижевським стратегії 1920-х рр., пов'язаної з настановою на культурне оновлення. Нові кроки в осмисленні постаті Івана Котляревського американським та австралійським ученими – Григорієм Грабовичем і Марком Павлишиним.

Сучасна літературознавча рецепція феномену Тараса Шевченка. *Тетяна Бовсунівська:* аналіз романтичних тенденцій у творчості Т.Шевченка, художньої концепції жінки у його поемах. Опрацювання шевченківських на сучасному етапі. Міфологізація постаті Тараса Шевченка: "Шевченків міф України: спроба філософського аналізу" Оксана Забужко, "Поет як міфотворець: Семантика символів у творчості Тараса Шевченка" Григорія Грабовича.

Українська класична елегія: джерела, еволюція, національна своєрідність. Жанрові моделі елегії в літературі античності. *Парадигма жанрових форм давньоукраїнської елегії. Еволюція жанру елегії в українській літературі XIX ст.*

Теорія літературної творчості Івана Франка з погляду сучасності. Становлення Івана Франка як

літературного критика. Антипозитивістичний злам у філософії та літературознавча практика Івана Франка. Погляд Івана Франка на предмет, завдання та основні жанри літературної критики. Розуміння Іваном Франком літературної творчості як напівсвідомого процесу, в якому народна культура піддається індивідуальній обробці письменником. Обумовлення літературної творчості чотирма факторами: індивідуальність; несвідоме; свідоме; народність.

Художній дискурс української поезії останньої третини XIX ст.: жанри, мотивно-образна структура. Синтез в українській поезії останньої третини XIX ст. таких компонентів, як суб'єктивність переживання й об'єктивна предметність, емоційне й раціональне начала. Самоусвідомлення поезії як безпосереднього вираження не лише почуттів окремої особи, а й певного досвіду одної людини, в якому зображено відносколо всіх.

Український роман XIX ст.: генезис і становлення жанру. Зміст поняття «роман». Обсяг, сюжетна багатолінійність, складна оповідна та хронотопна організація як класичні параметри жанрового визначення роману. Суто романні характеристики: здатність до численних ретардацій, виокремлення певних завершених фрагментів як самостійних цілісних частин, множинність поглядів на основну подію, змальовану в романі. Роман і розповідні фольклорні жанри: феномен притягування/відштовхування.

Художні пошуки в українській драматургії кінця XIX – початку XX ст. Сильові вияви «раннього», «середнього» і «високого» модерну у драматичних жанрах цього періоду. Розквіт української драматургії на порубіжжі XIX–XX ст. Опанування нових жанрових форм, стильових ознак, втілення всіх актуальних на той час типів художнього мислення (романтизму, натуралізму, реалізму, неоромантизму, символізму, імпресіонізму, експресіонізму).

Імпресіонізм як явище українського літературного процесу межі XIX–XX ст. «Ліричний експеримент» у психологічній прозі цього періоду. Прихід в українську літературу наприкінці XIX – на початку XX ст. нового покоління прозаїків. Розширення ідейно-тематичних обріїв літератури, масштабів порушених проблем, збагачення стильового діапазону. Зміна літературних поколінь, формування нового способу художнього мислення.

Національний варіант експресіонізму в українському літературному процесі кінця XIX – початку XX ст. Зміст поняття «експресіонізм». Ознаки експресіоністського стилю. Ситуативне самовираження героїв в українській експресіоністичній прозі. Показ героїв не лише у винятковій екстремальній ситуації, а й у ситуації хронічного соціального зубожіння.

Неоромантизм в українській поезії кінця XIX – початку XX ст.: витоки, жанри, дослідження. Різноманітність світоглядних засад, художньої структури, розробленість формальних засобів поетичного тексту в українській літературі кінця XIX – початку XX ст. Неоромантизм як одна з провідних художніх течій ранньомодерністичної літератури. **Модерністські тенденції у поезії «Молодої Музи», їх вияви на різних рівнях художньої образності.** Зміна естетичних критеріїв в українській літературі кінця XIX – початку XX ст. Виникнення у Львові літературної організації «Молода Муза». Поети-молодомузівці: Богдан Лепкий, Василь Пачовський, Петро Карманський, Остап Луцький, Сидір Твердохліб, Степан Чарнецький та ін.

Романні форми в українській літературі 1920–1930-х рр. Тенденції розвитку українського інтелектуального роману XX ст. у контексті ідей екзистенціалізму. Зародження і розвиток екзистенціальної філософії та її вплив на українську літературу. Екзистенціальні ідеї у творах Т.Шевченка, І.Франка, Лесі Українки, М.Куліша, В.Підмогильного, М.Хвильового та ін.

«Романтика вітаїзму» (активного романтизму) в українській прозі першої половини XX ст. Основні естетичні, філософські засади та художні особливості “романтики вітаїзму” (активного романтизму) як різновиду неоромантичного стилю в українській прозі першої половини XX ст. **Сильові напрями в українській поезії 1910–1920-х рр.** Основні тенденції розвитку неоромантизму. Український неоромантизм як синтез національних і європейських тенденцій, поетики фольклору і модерну.

Українська драматургія 1920–1930-х рр.: жанрові різновиди, поетика. Театр «Березіль» – найяскравіше явище культурно-мистецького життя в Україні 20-х років. Лесь Курбас – ключова постать української культури 20-х років, режисер театру. «Березіль» - театр європейського рівня, творче об'єднання (6 майстерень-лабораторій, де проводилися дослідження з технології сцени. **Соцреалізм як канон в українській літературі XX ст. Генеза й типологія соціалістичного реалізму.** Соціалістичний реалізм: витоки й тенденції розвитку. Соцреалізм – глухий кут історії літератури (Ю.Ковалів). Проблема дослідження соцреалізму в літературознавстві (Ю.Ковалів, В.Харкун, В.Панченко та ін.).

Антитоталітарна проза XX ст.: представники, жанрова система, проблематика. Викривальний пафос прози І.Багряного. Роман І.Багряного «Сад Гетсиманський» як художній документ сталінської епохи. **Художнє осмислення трагедії голодомору в романі В.Барки «Жовтий князь». Еволюція історичного роману в**

українській літературі другої половини ХХ ст. Тенденції розвитку історичної романістики. 1968 рік – етапний для сучасної української історичної прози (“нова хвиля”). Риси нової якості в осмисленні історії як зв’язку епох, безперервності суспільного поступу, спадкоємності поколінь і духовних традицій. Об’ємне, масштабне зображення історичної епохи. **Нью-Йоркська поетична група як оригінальний модерністичний проект в українській літературі ХХ ст. Проблема витоків Нью-Йоркської групи: генеза назви, членство, оцінка діаспорним та вітчизняним літературознавством.**

Драматургія «другої хвилі» еміграції: модерністичні пошуки у творчості Ігоря Костецького. Жанрово-стильові пошуки в еміграційній драматургії. Звернення до давніх українських форм: модернізація інтермедій до сучасних п’єс, барокових масок та фольклорних образів (Ю.Косач, «Дійство про Юрія Переможця», І.Костецький, «Дійство про велику людину»).

Еміграційна історична проза другої половини ХХ ст.: тематичні обрії, художня своєрідність, представники. Жанрово-стильові особливості історичної прози. *Розширення тематичних і стилістичних обріїв еміграційної прози в романі Юрія Липи «Козаки в Московії». Художній світ творчості Юрія Косача. «Київська школа поезії» як модерністичний проект в українській літературі ХХ ст. Витоки “Київської школи”.* Світоглядні засади її представників: свобода поетичного творення, свобода особистості, свобода народу, неприйняття конформізму. *Естетична платформа поетів “Київської школи”:*

Тенденції розвитку українського роману у другій половині ХХ ст.: еволюція, жанр, поетика. **Естетичний феномен лірико-химерної прози другої половини ХХ ст. “Химерна проза” як можливість уникнення штампів прози “соцреалізму”. Дискусії у вітчизняному та діаспорному літературознавстві навколо лірико-химерної прози (М.Павлишин, О.Ковальчук, А.Кравченко та ін.). Переосмислення “химерного жанру”, надання йому нової якості у діалогії В.Земляка “Лебедина зграя”, “Зелені млини”. «Химерна» проза В.Дрозда.**

Стильові напрями і течії в українській поезії кінця ХХ – початку ХХІ ст. Стильові течії у сучасній ліриці: модерна, традиційна, авангардистська поезія. *Особливості постмодерної естетики поетів 90-х років (Іван Андрусак, Степан Процюк, Іван Ципердюк, Юрій Бедрик, Сергій Жадан, Василь Махно, Ігор Бондар-Терещенко, Ростислав Мельників, Роман Скиба, Василь Габор, Павло Вольвач, Ліда Мельник, Олександр Гордон, Оксана Забужко, Мар’яна Савка та ін.). Поетична творчість представників літгурту „Нова дегенерація” (Івано-Франківськ) у контексті постмодерністичних тенденцій в українській літературі кінця ХХ ст*

Сучасна масова українська література: жанрове розмаїття та художня своєрідність. Концепція двох полюсів української літератури – елітарності й масовізму. Погляди на масову літературу відомих сучасних літературознавців (В.Дончика, Т.Гундорової, Н.Зборовської, Ю.Коваліва, В.Панченка та ін.). **Постмодерний роман кінця ХХ – початку ХХІ ст.: еволюція жанру.** Постмодернізм як естетичне явище: витоки, етапи розвитку, представники, жанрові різновиди. **Чорнобильська тема в українській літературі: проблема жанру, особливості поетики.** Чорнобильська тема в українській літературі к. ХХ ст.: проблема жанру. Вплив «постчорнобильського синдрому» (Н.Зборовська) на художню свідомість. *Художнє осмислення трагедії Чорнобиля в поемі І.Драча «Чорнобильська мадонна».*

Розвиток українського театру і драматургії наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: представники, жанрові різновиди, поетика. *Сучасний стан українського театру: проблема відсутності високохудожньої оригінальної національної драматургії, невикористання власної класики (М.Куліш, Леся Українка, п’єси корифеїв, західноєвропейських митців).*

Жіноча проза кінця ХХ – початку ХХІ ст. як естетичне явище. *Естетична концепція жіночої прози.* Розрізнення жіночої та феміністичної літератури. Специфіка жіночої літератури і, зокрема, жіночої прози. Відношення „жіночої літератури” до фемінізму. Основні чинники об’єднання творчості жінок-прозаїків у єдине явище – «жіноча проза». Відображення у прозі унікального життєвого досвіду переважно сучасниці.

Короткий виклад за темами

1. Дискурс сучасних концепцій історії літератури. Вивчення давньої літератури в сучасному літературознавстві

Тема1. Історії літератури різних авторів. Проблеми періодизації

Тема 2. Проблема теорії і класифікації літературно-критичних жанрів. Напрямки сучасних наукових досліджень. Наукові школи БДПУ.

Тема 3. Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII–XV ст.): витоки, жанри, дослідження

Тема 4. Жанрова диференціація полемічної прози доби Бароко. Український полемічний памфлет кінця XVI – початку XVII ст.: проблема жанрової моделі та функціонування.

Тема 5 Бароковий дискурс української поезії XVII ст. Орієнтації і пріоритети літератури низового бароко

Тема 6. «Козацьке бароко»: історія становлення, жанри, дослідження.

Тема 7. Еволюція візуальної поезії в українській літературі доби Бароко

2.Українська література XIX ст. в наукових працях

Тема 8. Рококо в українській літературі: європейський контекст і національна своєрідність

Тема 9.Вияви класицизму і сентименталізму в українській літературі кінця XVIII –початку XIX ст.

Тема 10. Творчість Івана Котляревського у візії сучасного літературознавства

Тема 11. Барокові традиції в літературі українського романтизму. Жанрова специфіка української романтичної лірики

Тема 12. Сучасна літературознавча рецепція феномену Тараса Шевченка

Тема 13. Українська класична елегія: джерела, еволюція, національна своєрідність

Тема 14.Український роман XIX ст.: генезис і становлення жанру

3.Сучасні дискусії навколо модернізму

Тема 15. Теорія літературної творчості Івана Франка з погляду сучасності

Тема 16. Художній дискурс української поезії останньої третини XIX ст.: жанри, мотивно-образна структура

Тема 17. Художні пошуки в українській драматургії кінця XIX – початку XX ст. Стильові вияви «раннього», «середнього» і «високого» модерну у драматичних жанрах цього періоду

Тема 18. Імпресіонізм як явище українського літературного процесу межі XIX–XX ст. «Ліричний експеримент» у психологічній прозі цього періоду

Тема 19. Національний варіант експресіонізму в українському літературному процесі кінця XIX – початку XX ст.

Тема 20.Неоромантизм в українській поезії кінця XIX – початку XX ст.: витоки, жанри, дослідження

Тема 21. Модерністські тенденції у поезії «Молодої Музи», їх вияви на різних рівнях художньої образності.

4. 20-30-ті роки XX ст як унікальне явище української культури

Тема 22.Романні форми в українській літературі 1920–1930-х рр. Тенденції розвитку українського інтелектуального роману XX ст. у контексті ідей екзистенціалізму

Тема 23. «Романтика вітаїзму» (активного романтизму) в українській прозі першої половини XX

Тема 24. Стильові напрями в українській поезії 1910–1920-х рр.

Тема 25. Українська драматургія 1920–1930-х рр.: жанрові різновиди, поетика

5. Розвиток української літератури другої половини XXст.

Тема 26. Соцреалізм як канон в українській літературі XX ст.

Тема 27. Антитоталітарна проза XX ст.: представники, жанрова система, проблематика

Тема 28. Еволюція драматургії в українській літературі другої половини XX ст.

Тема 29. Нью-Йоркська поетична група як оригінальний модерністичний проект в українській літературі XX ст.

Тема 30. Еміграційна історична проза другої половини XX ст.: тематичні обрії, художня своєрідність, представники

Тема 31 Явище «шістдесятників». «Київська школа поезії» як модерністичний проект в українській літературі XX ст.

Тема 32. Тенденції розвитку українського роману у другій половині XX ст.: еволюція, жанр, поетика. Естетичний феномен лірико-хімерної прози другої половини XX ст.

6. Сучасна література в науковому вивченні

Тема 33. Стильові напрями і течії в українській поезії кінця XX – початку XXI ст.

Тема 34. Сучасна масова українська література: жанрове розмаїття та художня своєрідність

Тема 35.Постмодерний роман кінця XX – початку XXI ст.: еволюція жанру

Тема 36. Чорнобильська тема в українській літературі: проблема жанру, особливості поетики

Тема 37. Розвиток українського театру і драматургії наприкінці XX – на початку XXI ст.: представники, жанрові різновиди, поетика

Тема 38. Жіноча проза кінця XX – початку XXI ст. як естетичне явище

Методи навчання: практичні заняття, на яких матеріал пояснюється і обговорюється, домашні завдання; самостійна робота.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль			
Практичні заняття	36	50	100
Самостійна робота	14		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	Добре	відмінно
Практичне заняття 1	1	1,5	2	3
Практичне заняття 2	1	1,5	2	3
Практичне заняття 3	1	1,5	2	3
Практичне заняття 4	1	1,5	2	3
Практичне заняття 5	1	1,5	2	3
Практичне заняття 6	1	1,5	2	3
Практичне заняття 7	1	1,5	2	3
Практичне заняття 8	1	1,5	2	3
Практичне заняття 9	1	1,5	2	3
Практичне заняття 10	1	1,5	2	3
Практичне заняття 11	1	1,5	2	3
Практичне заняття 12	1	1,5	2	3
Максимальна кількість набраних балів	12	18	24	36

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час самостійної роботи

Завдання для перевірки самостійної роботи

Зміст завдання	Кількість балів
Зробити виписки до теми «Проблеми періодизації історії української літератури» з праці:	2

Моторнюк Ігор. То якою ж має бути «Історія української літератури?» <i>Нова історія української літератури (теоретико-методологічні аспекти)</i> : зб. статей. відп. ред. Л.І. Скупейко. К. : Фенікс, 2005. С.234–259	
Написати реферат на тему: Література Київської Русі: напрямки досліджень у сучасному літературознавстві	1
Законспектувати працю: Мишанич О. Проблеми вивчення давньої та класичної української літератури. <i>Нова історія української літератури (теоретико-методологічні аспекти)</i> : зб. статей. відп. ред. Л.І. Скупейко. К. : Фенікс, 2005. С. 180–187.	1
Укласти бібліографію до теми «Ораторська проза барокової доби у сучасному вітчизняному літературознавстві»	1
Зробити філологічний аналіз тексту однієї поезії, показати риси класицизму	2
Підготувати презентацію: Сентименталізм в українській літературі. Жанрова специфіка української романтичної лірики Еволюція жанру роману в ХІХ ст..	2
Зробити повний філологічний аналіз одного з оповідань Олекси Стороженка	2
Зробити комп'ютерну презентацію до теми: «Сучасний стан франкознавчих досліджень»	1
Скласти за періодичними виданнями 3-х останніх років бібліографію до тем: Розвиток української фантастики: жанрові різновиди, основні представники Еволюція історичного роману в українській літературі другої половини ХХ ст. Традиція в українській літературі	2
	14

Таблиця 4. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
39-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
32-38	добре		B (добре)
26-31			C (добре)
21-25			D (задовільно)
14-20	задовільно		E (задовільно)
8-13	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-7	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю

90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64			D (задовільно)
50-57	Задовільно		E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Базова

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI–XVIII ст. : навч. Посібник. К.: Академія, 2009. 423 с.
2. Ісиченко Ігор, архієпископ. Історія української літератури: епоха Бароко (XVII–XVIII ст.) : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. Львів – Київ – Харків: Святогорець, 2011. 566, [1] с.
3. Історія української літератури та літературно-критичної думки кінця XIX – початку XX століття : підручник / [за ред. О. А. Галича]. Луганськ : Альма-матер, 2008. 479 с.
4. Історія української літератури XIX ст. (70–90-ті роки) : у 2 кн. : підручник / за ред. О. Д. Гнідан. К. : Вища школа, 2003. Кн. 1-2.
5. Історія української літератури XIX століття : у 2 кн. : підручник / [за ред. М.Г. Жулинського]. К. : Либідь, 2005. Кн. 1 – 2
6. Історія української літератури XX століття : у 2 кн. : [підруч. для студентів гуманіт. спеціальностей вищих навч. закладів] / [за ред. В. Г. Дончика]. К. : Либідь, 1998.
7. Історія української літератури XIX століття : у 2 кн. : підручник / [за ред. М.Г. Жулинського]. К. : Либідь, 2005. Кн. 1 – 2
8. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. О. Д. Гнідан. К. : Либідь, 2005.
9. Наєнко М.К. Історія українського літературознавства : підручник. – вид. 2-ге, зі змін. й доп. К. : Академія, 2003. 359 с. (Альма-матер).
10. Новик О. Оригінальність традиційності [Текст] : [монографія]. Бердянськ : БДПУ, 2019. 175 с.
11. Новик О. Український романтизм: посібник. Бердянськ: БДПУ, 2017.
12. Пахаренко В. Українська поезика : [посібник для студентів вищих навч. закладів]. вид. 3-тє, доп. Черкаси : Відлуння-Плюс, 2009. 403 с.
13. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / за ред. М.Зубрицької. 2-е вид., доп. Львів : Літопис, 2002. 831 с.
14. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період : навч. Посібник. К. : Академія, 2008. 247 с. (Альма-матер).

Допоміжна

1. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років XX ст. : [монографія]. Львів : Львівський нац. ун-т імені Івана Франка, 2000. 340 с.
2. Арендаренко І. По дорозі й назустріч (англійська та українська романтичні поезії: порівняльна типологія і поезика). К. : Фоліант, 2004. 213, [1] с.
3. Бернадська Н.І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія. К. : Академвидав, 2004. 368 с.
4. Біла А. Символізм. К. : Темпора, 2010. 271 с.
5. Біла А. Сюрреалізм. К. : Темпора, 2010. 207 с.
6. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки. К. : Смолоскип, 2006. 463 с.
7. Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. Частина 1: Етногенез та теогенез. К.: ІЛ НАНУ, 1997.
8. Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму. Частина 2: Ейдетика. К.: КСУ, 1998.
9. Борзенко О.І. Сентиментальна «провінція» (Нова українська література на етапі становлення). Харків, 2006. 322 с.

10. Голобородько Я. Артеґраунд. Український літературний істеблїшмент. К. : Факт, 2006. 159 с.
11. Голомб Л. Новаторські тенденції в українській літературі кінця ХІХ – перших десятиріч ХХ ст. Ужгород : Гражда, 2008. 294, [1] с.
12. Гуляк А.Б. Становлення українського історичного роману. К. : Міжнар. фінансова агенція, 1997. 294с.
13. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. К. : Критика, 2005. 263 с.
14. Гундорова Т. Проявлення Слова. Дискусія раннього українського модернізму. вид. 2-ге, перероб. та доп. К. : Критика, 2009. 447 с. (Критичні студії)
15. Двадцять років: літературні дискусії, полеміки : літ.-крит. ст. / [упор. В.Г.Дончик]. К. : Дніпро, 1991. 366 с.
16. Єременко О. Літературний образ у силовому полі синкретизму (на матеріалі української прози другої половини ХІХ – початку ХХ століття). К. : Євшан-зілля, 2008. 319 с..
17. Зборовська Н.В. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. К. : Академвидав, 2006. 504 с. (Монографія).
18. Ільницький О. Український футуризм (1914-1930). Переклала з англ. Рая Тхорук. Львів: Літопис, 2003. 456 с.
19. Крохмальний Р. Образ і текст: світоглядні, мистецькі та комунікативні виміри (на матеріалі текстів українських романтиків першої половини ХІХ століття) : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 344 с.
20. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / [за ред. : А. Волкова (голова) та ін.]. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 634 с.
21. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. Ковалів. К. : Академія, 2007.
22. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва та ін.]. К. : Академія, 1997. 452 с. (Nota bene).
23. Матющенко А. Час героя. Українська драматургія першої третини ХХ століття. К. : Фоліант, 2004. 124 с.
24. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі. К. : Стило, 2008. 541 с.
25. Наливайко Д. С. Спільність і своєрідність. Українська література в контексті європейського літературного процесу. К. : Дніпро, 1988. 393, [2] с
26. Новиков А. Українська драматургія й театр від найдавніших часів до початку ХХ ст. : монографія . Харків : Сага, 2011. 407 с.
27. Павличко С. Український романтизм: тяглість на пряму як естетичний тупик. *Павличко С. Теорія літератури*. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. С. 491–496.
28. Пелешенко Ю. Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина ХІІІ–ХV ст.): Джерела. Система жанрів. Духовні інтенції. К. : ПЦ «Фоліант», 2004. 422 с.
29. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму : монографія. вид. 2-ге, доп. і перероб. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. 392 с.
30. Поплавська Н.М. Полемісти. Риторика. Переконавання (Українська полемічно-публіцистична проза кінця ХVІ – початку ХVІІ ст.) : монографія. Тернопіль : ТНПУ, 2007. 378 с.
31. Соловей Е. Українська філософська лірика : навч. посібник. К., 1999. 367 с.
32. Ткачук М.П. Наративні моделі українського письменства. Тернопіль: ТНПУ, Медобори, 2007. 464 с.
33. Фізер І. Філософія літератури. К.: НАУКМА ; Аграр Медіа Груп, 2012. 217с.
34. Філоненко С. Концепція жінки в українській жіночій прозі 90-х років ХХ ст. : монографія. К.–Ніжин : Аспект-Поліграф, 2006. 158 с.
35. Шумило Н. Під знаком національної самобутності. Українська художня проза і літературна критика кінця ХІХ – поч. ХХ ст.: [монографія]. К. : Задруга, 2003. 353с.

12. Інформаційні ресурси

1. **Бердянський державний педагогічний університет.** – Режим доступу : <http://bdpu.org/>
2. **Бібліотека української літератури.** – Режим доступу : <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. Віртуальний підручник з української літератури : Словник літературознавчих термінів. – Режим доступу : <http://eureka.ucoz.ua/blog/1-0-14>
4. **Електронна бібліотека української літератури.** – Режим доступу: <http://www.utoronto.ca/elul/>
5. **Ізборник.** Історія України ІХ–ХVІІІ ст. Першоджерела та інтерпретації. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/>

6. **ЛітАкцент.** – Режим доступу : <http://litakcent.com/>
7. **Поетика:** Бібліотека української поезії. – Режим доступу : <http://poetry.uazone.net/>
8. **Українська шара.** – ЛІТЕРА–Електронна бібліотека. – Режим доступу : <http://litera-ua.livejournal.com/>
9. **Український центр:** освітньо-інформаційний ресурс.:
<http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>
10. **Чтиво.** – Електронна бібліотека. – Режим доступу : <http://chtyvo.org.ua/>
11. **EXLIBRIS:** українська електронна бібліотека : історія, публіцистика, художня література. – Режим доступу : <http://exlibris.org.ua/>